

*School for Teachers
Училище за учители*

КРЕАТИВНИЯТ УЧИТЕЛ – НАЙ-ЦЕННАТА ИНОВАЦИЯ

Марияна Великова, Станимира Желязкова

ПГСС „Св. Георги Победоносец“ – Суворово

Резюме. Статията разглежда необходимостта от промяна на модела на преподаване в полза на формиране креативността на ученика и акцент върху придобиване на нови умения и компетентности. Авторите поставят в центъра на процеса креативния учител – този, който умее да предизвиква интереса на учениците към преподавания предмет.

Ключови думи: креативност; образователен модел; умения; компетентности

Българското училище в момента формира главно знания и по-малко умения и компетентности, така необходими за времето, в което живеем. Едно от основните предизвикателства пред образованието в бъдеще ще е именно да отговори на потребностите на работодателите, които все повече търсят кадри с т.нар. „меки умения“. Такива са уменията за работа в екип, за решаване на проблеми, за управление на конфликти, за изграждане на доверие, сътрудничество, лидерство, управление на времето и др. – все неща, които не се преподават целенасочено в училище. Все по-голяма популярност набират и трите „К“ – креативност, комуникация, колаборация, и критичното мислене. Умението за учене отдавна вече е осмислено като по-важно от придобитите тесни знания по конкретни предмети. Специалистите непрестанно повтарят, че автоматизацията и навлизането на новите технологии ще доведат до създаването на нови работни места, немислими досега. Затова и дигиталната грамотност, съчетана с креативността, ще е сред решаващите фактори за успех. Те ще са особено нужни и за т.нар. gig economy – икономика, в която повече хора работят като самонаети, а не работещи към дадени организации, които пък ще наемат спорадично, и то само за определени проекти външни специалисти.

Цялостна трансформация на образованието в посока да се отговори на предизвикателствата на глобалната среда, включва креативни и мотивирани педагози, които да ориентират преподаването в посока на активно учене и прилагане на повече ситуации на учене чрез правене и повече развиващи ситуации извън класната стая. Стимулиране на креативността на учителите и на

подкрепата им от директорите чрез повече методически обучения по темата, намаляване на административните задължения, безплатно предоставяни образователни игри и финансови възнаграждения са част от мерките, които са необходими за модернизиране на образованието. Да се създадат и закрепят нормативно условия креативният и иновативен учител да бъде поощряван, включително чрез финансови стимули, вместо работата му излишно и допълнително да се затормозява от процедури и правила, изискващи създаването на необосновано количество документация. Да се реформират и реструктурират държавни образователни стандарти, както и изпитите от националното външно оценяване в посока от генериране и оценка на академични знания към развиване и оценка на умения и компетентности.

Децата ни днес живеят и растат в един технологичен свят, в който информацията и новите технологии ги засипват отвсякъде. Живеем във век, в който всичко около нас се променя мигновено, във всяка една област от живота ни и във всичко, което ни заобикаля. Начинът на живот се променя. За да бъдем в крак с времето и да можем да посрещнем и адекватно да отговорим на изискванията му, трябва да променим и образователната система, която подготвя бъдещите поколения. Децата ни не могат да продължават обучението си по начин, подобен на този на предшествениците им от началото на миналия век. Нуждите вече са различни, а образованието трябва да бъде пригодно към спецификите на настоящето. А как да стане това? Като остарелите методи на образователната система останат назад в историята.

Все по-често в ежедневието си използваме думи като креативност, творчество, иновации. В основата на иновациите е креативността. Тя е откриване, експериментиране, израстване, поемане на рискове, допускане на грешки. Умствен и обществен процес на човешката дейност, при който се създават качествено нови материални и духовни ценности. Креативността е творчество, съзидателност и откривателство.

Какво са иновациите – подобрения, нововъведения, усъвършенстване. Иновациите променят културата на средата и поведението на потребителите. Те са съзидателно разрушение. Радикални, подривни, пробивни!

А какво ще стане, ако обединим тези понятия в една машина, наречена образователен процес, и човекът, който задвижва тази машина, е учителят. Въведен в образователната машина, креативният учител ще придаде изцяло нов облик, ще я подобри, усъвършенства и ще я промени. Революция в системата – учители, които да реагират бързо в различни житейски ситуации, да вземат адекватни решения, да намират нестандартен изход от сложните ситуации. Които вместо стандартни подходи и вместо по класическия метод – „като по учебник“, генерират нови идеи, решения и прийоми. Подобряват и усъвършенстват остарелите методи на образователната система от миналия век и ги захвърлят в историята.

Креативният учител не пише желаните оценки на своите ученици, а съумява да предизвика интереса им към предмета си. Умее да преподава качествено и образно, на достъпен език и с нови похвати. Умее да променя начина си на преподаване съобразно темата, аудиторията и времето. Това е учител, който търси да определи и да извади на повърхността индивидуалните различия на своите ученици, да поощри силните им страни и да ги надгражда, който да умее да преподава и мечти. Учител, който в процеса на обучение да се стреми да развива креативното, творческо мислене и въображение у всеки ученик. Защото въведеното в употреба креативно решение носи ползи за обществото и гарантира позитивната промяна.

Креативният учител е най-важната и най-ценната иновация. Цялата система трябва да го подпомага и подкрепя всячески. На образованието са необходими креативни учители, които да създадат „креативно“ поколение, които с креативните си действия да правят малки и големи открития, които да направят промяната възможна. Промяната е законът на живота и тези, които гледат само в миналото или в настоящето, със сигурност ще пропуснат бъдещето. Ние не желаем това.

THE CREATIVE TEACHER – THE MOST VALUABLE INNOVATION

Abstract. The article discusses the need to change the teaching model in favor of shaping student creativity and focusing on acquiring new skills and competences. The authors place the creative teacher at the center of the process – this is the one who is able to arouse students' interest in the subject being taught.

Keywords: creativity; educational model; skills; competencies

✉ **Eng. Mariana Velikova, Ms. Stanimira Jeliaskova**

“St. George” Vocational High School of Agriculture

Suvorovo, Bulgaria

E-mail: pgss.suvorovo@abv.bg

*School for Teachers
Училище за учители*

ПРОФЕСИОНАЛНАТА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО „СВЕТИ ГЕОРГИ ПОБЕДОНОСЕЦ“

Станимира Маринова

ПГСС „Св. Георги Победоносец“ – Суворово

Резюме. Статията разказва за историята на гимназията и участието на нейните възпитаници в различни международни образователни инициативи. Показани са материалната база и използването на различни иновативни ресурси в учебния процес.

Ключови думи: проекти; „Еразъм+“; учебни практики; позитивен климат; подкрепяща образователна среда

ПГСС „Свети Георги Победоносец“ – гр. Суворово, е професионално училище с традиции в областта на селското стопанство, с над 90-годишна история, наследник на откритото през 1925 г. Зимно земеделско училище – първо по рода си в Североизточна България.

Училището е сертифицирано още през 2014 г. по стандарт ISO 9001:2008 и ресертифицирано през 2017 г. по стандарт ISO 9001:2015 за управление на качеството. Член е на световния образователен форум, член на ЦМДТ „Амалипе“. Единствено за Варненска област притежава Харта за мобилност по програма „Еразъм+“, като е класирано на първо място в страната при спечелването ѝ.

От 2009 г. ежегодно по 20 ученици, а по-късно и по 40 ученици провеждат учебни практики в реална работна среда в редица европейски страни – Испания, Италия, Германия и др. Получават Europass сертификати за успешно представяне. Учениците участват в регионални, национални и международни състезания и конкурси и печелят награди в проекти по програми на ЕС, национални и на училищно ниво, генерират иновации и ще продължават да го правят. Само за учебната 2018/2019 г. училището е участвало в 17 проекта.

Училището използва облачни технологии от учебната 2018/2019 г. Работи в електронна среда чрез образователна платформа Moodle, използва електронен дневник. Директорът на ПГСС „Св. Георги Победоносец“ е награден

от министъра на земеделието и храните за иновативни методи на работа, от началника на РУО – Варна, за постигнати резултати в мултикултурна среда, от кмета на община Суворово – с почетен плакет за постигнати резултати в областта на училищното образование и за издигане престижа на училището, номиниран е от РУО – Варна, като иноватор в образованието за участие в Първия национален конкурс за учители, които вдъхновяват. Получава почти ежедневно поздравителни адреси и благодарствени писма.

За успехите на учениците допринасят високият професионализъм и квалификация на педагогическите специалисти, използваните интерактивни форми и методи на преподаване на учебния материал, модернизиранията и иновативна материална база и оборудване, която включва:

- два компютърни кабинета с 20 работни станции, сървър, принтери, скенер;
- две креативни класни стаи, оборудвани с интерактивни дъски, проектори и 25 лаптоп-таблета;
- интерактивни дъски, мултимедии, лаптопи, с които са оборудвани всички учебни кабинети, включително актовата зала, фитнес и тенис зала;
- виртуална класна стая, оборудвана с VR очила;
- Internet – wi-fi в учебната сграда и в училищния двор;
- кабинети и работилници по учебна практика;
- конферентна зала;
- актова зала;
- машинен парк;
- учебен автомобил;
- земеделска техника – учебни трактори, нови торачка и пръскачка, плуг, сеялка за пролетни култури, култиватор;
- обработваема земя;
- общежитие – 2 броя;
- фитнес и тенис зала;
- медицинско училищно обслужване.

През учебната 2018/2019 г. приключи проект за 1 279 235,29 лв. по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г., Приоритетна ос 3: „Регионална образователна инфраструктура“, по процедура „Подкрепа за професионалните училища в Република България“. С проект „Реконструкция и оборудване на Професионална гимназия по селско стопанство „Свети Георги Победоносец“ – гр. Суворово“, училището и училищният двор са изцяло обновени и оборудвани, изградена е иновативна образователна среда.

В училището е изграден позитивен организационен климат, подкрепяща образователна среда и успешни партньорства със земеделски коопера-

ции, неправителствени организации, с бизнеса в областта на селското стопанство и транспортната техника, с институциите. Сключени са договори за провеждане на учебна и производствена практика с „Хидрострой“ АД – София; „Акаунт“ ЕООД – Варна; ЗК „Бразди“ – Суворово; ЧЗП „Красимир Киров“ – гр. Суворово; ЗПК „Срацимир“ – с. Чернево; „НОВАВЕТ“ ООД – Варна; Ветеринарно лечебно заведение – гр. Суворово; „Еко Баран“ ЕООД – с. Тополи; „Амаро инвест“ ЕООД – гр. Суворово, и др. Изграден е и работи успешно ученически парламент.

Гимназията предлага специалности от професии, както следва:

- специалност „Земеделско стопанство“, професия „Икономист“ от професионално направление „Растениевъдство и животновъдство“;
- специалност „Ветеринарен техник“, професия „Ветеринарен техник“ от професионално направление „Ветеринарна медицина“;
- специалност „Агроекология“, професия „Агроеколог“ от професионално направление „Растениевъдство и животновъдство“;
- специалност „Трайни насаждения“, професия „Техник-растениевъд“ от професионално направление „Растениевъдство и животновъдство“;
- специалност „Земеделец“, професия „Фермер“ от професионално направление „Растениевъдство и животновъдство“;
- специалност „Монтьор на селскостопанска техника“, професия „Механизация на селското стопанство“ от професионално направление „Растениевъдство и животновъдство“;
- специалност „Пътностроителна техника“, професия „Техник по транспортна техника“ от професионално направление „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“.

За учебната 2020/2021 училището предлага държавен и план-прием по търсени и значими специалности от професии, както следва:

1. специалност „Икономическа информатика“ (код 4820101), професия „Икономист-информатик“ (код 482010), професионално направление „Приложна информатика“ (код 482) от списъка на професиите за професионално образование и обучение, след завършено основно образование, дневна форма на обучение, нова за училището и община Суворово;

2. специалност „Пътностроителна техника“ (код 5250102), професия „Техник по транспортна техника“ (код 525010), професионално направление „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“ (код 525) от списъка на професиите за професионално образование и обучение, специалност от професия с очакван недостиг, след завършено основно образование, дневна форма на обучение;

3. специалност „Трайни насаждения“ (код 6210103), професия „Техник-растениевъд“ (код 621010), професионално направление „Растениевъдство

и животновъдство“ (код 621) от списъка на професиите за професионално образование и обучение, защитена специалност, след завършено основно образование, дневна форма на обучение.

THE VOCATIONAL HIGH SCHOOL OF AGRICULTURE “ST. GEORGE”

Abstract. The article tells about the history of the high school and the participation of its graduates in various international educational initiatives. Described are the material base and the use of various innovative resources in the learning process.

Keywords: projects; Erasmus+; teaching practices; positive climate; supportive educational environment

Ms. Stanimira Marinova
“St. George” Vocational High School of Agriculture
Suvorovo, Bulgaria
E-mail: pgss.suvorovo@abv.bg